

Phytophthora bij Aardappels & Tomaten

Vanaf eind mei/begin juni kun je het tegenkomen in de moestuin: de ziekte Phytophthora bij tomaten en aardappels. In deze post alles over Phytophthora. Wat is het? Waar komt het vandaan? Wat kun je er tegen doen?

Wat is Phytophthora Infestans?

De naam Phytophthora stamt af van het Griekse woord voor 'plantenverwoester'. Bijna alle planten op de wereld kunnen geïnfecteerd worden door Phytophthora, alleen zijn aardappelplanten en tomatenplanten extreem gevoelig voor deze schimmel. Zo wordt de aardappelziekte, die zowel aardappelplanten als tomatenplanten kan treffen, door Phytophthora veroorzaakt. Tussen 1845 en 1850 heeft deze ziekte ervoor gezorgd dat bijna alle aardappels in Ierland vroegtijdig dood gingen, waardoor er meer dan een miljoen mensen dood gingen door de honger.

Phytophthora infestans is een oömyceet die tot de groep van waterschimmels behoort. Deze oömyceten lijken veel op schimmels maar zijn dat feitelijk niet. Daarom worden ze ook wel pseudoschimmels genoemd. Phytophthora infestans is de veroorzaker van aardappelziekte (fytoftora) bij aardappels en tomaat.

Hoe ontstaat Phytophthora

De aardappelziekte (Phytophthora infestans) overwintert meestal in besmette knollen die achterblijven in de moestuin. Uit deze geïnfecteerde knollen ontwikkelen zich planten die de ongeslachtelijke sporen (sporangia en zoösporen) opleveren. Uit deze sporen kunnen nieuwe infecties ontstaan als het gewas ten minste gedurende **vier à acht uur nat** blijft (bladnatperiode) bij een relatieve **luchtvochtigheid van meer dan 95%**.

Nadat de infectie heeft plaatsgevonden, ontstaan bij een **temperatuur van 12-24 graden Celsius** binnen enkele dagen zichtbare verschijnselen op bladeren en stengels (zwarte verkleuring, tomaten worden papperig). Na binnendringing van

de oömyceet in de plant duurt het 3 tot 5 dagen voordat er nieuwe sporen gevormd worden. De ziekte kan zich dan binnen enkele dagen verspreiden over de gehele moestuin en slaat ook over van aardappels naar tomaten en andersom.

Voorkomen van Phytophthora

De ziekte is niet volledig te voorkomen, maar je kunt het volgende doen om de ziekte te voorkomen:

- Koop gecertificeerd pootgoed en bewaar het label.
- Kies voor een ras met een hoge resistentie, volledig resistente rassen zijn er in Nederland niet.
- Plant de aardappels ruim uit, het blad moet goed kunnen opdrogen.
- Zorg voor een vroege teelt, in het voorjaar is de temperatuur (en de relatieve luchtvochtigheid) lager dan in de zomer.
- Spuit met regelmaat met een preventief middel tegen Phytophthora, (**dit is verplicht!**). De vereniging zorgt voor het spuitmiddel.
- Zorg dat er bij het oogsten van de aardappels geen aardappels achter blijven in de grond, zij vormen immers een bron voor nieuwe besmetting
- Controleer de aardappelplanten regelmatig.

Maatregelen bij aantreffen Phytophthora

Stel, je komt in de moestuin en ziet dat een plant is aangetast. Verwijder deze dan direct. Het is belangrijk om de plant niet op de moestuin te laten liggen, dat werkt immers het verspreiden van sporen weer in de hand. Het beste is de plant direct thuis in de container te gooien. **Niet bij het GFT-afval maar bij restafval!!**

Als de besmetting blijft doorgaan, dan het hele veld verwijderen.

Let ook even op bij je tuinbuurvrouw of -man: als hij of zij aardappels of tomaten heeft staan dan kan de ziekte zich daar manifesteren en overslaan naar jouw tuintje. Daarom is het zo belangrijk dat je de planten regelmatig controleert en direct ingrijpt als je een vermoeden van de ziekte hebt (en check meteen even de planten van je buren ;-)